

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV**

**Správa
o výsledkoch vedecko-výskumnej činnosti**

**na Fakulte medzinárodných vzťahov
Ekonomickej univerzity v Bratislave
za rok 2004**

**Bratislava
január 2005**

I. Úvod

Fakulta medzinárodných vzťahov EU počas svojej krátkej existencie kladie zvýšený dôraz na systematické a koncepčné uskutočňovanie vedecko-výskumnej činnosti a jej kvalitu. Táto činnosť sa považuje aj za nástroj zdokonaľovania vzdelávacieho procesu, prostriedok odborného rastu a získania vyššej kvalifikácie vedecko-pedagogických pracovníkov fakulty a teda aj jej celkového rozvoja.

Vedecko-výskumná činnosť Fakulty medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity v Bratislave sa v roku 2004 realizovala v nadväznosti na výsledky, ktoré dosiahla v uplynulých rokoch. Zameranie vedecko-výskumnej činnosti vychádzalo z Dlhodobého zámeru rozvoja FMV vo funkčnom období 2004 – 2008 s výhľadom do roku 2010, ktoré bolo schválené Vedeckou radou fakulty 26. februára 2004. Hlavné úlohy v oblasti vedy, výskumu a doktorandského štúdia predstavujú:

- orientovať záujem riešiteľských tímov na zapojenie do externých grantových úloh a projektov v SR i v zahraničí (6. rámcový program EÚ, bilaterálna a viacstranná spolupráca univerzít s vládou podporou, štátne objednávky, VEGA, KEGA a i.),
- iniciovať v spolupráci s vládnymi inštitúciami a so subjektami pôsobiacimi v oblasti skúmania a analýzy medzinárodných vzťahov zadávanie objednávok výskumných projektov a tém, na riešení ktorých by sa podieľali príslušníci fakulty,
- ponúknuť riešiteľskú spoluprácu štátnej správe a podnikateľskej sfére pri vymedzovaní a stanovovaní aktuálnych problémov a vývojových trendov v oblasti medzinárodných vzťahov, najmä otázok európskej integrácie a postaveniu a pôsobeniu SR v nej,
- organizovať vedecké akcie s účasťou akademickej obce a širšej odbornej verejnosti aj zo zahraničia (diskusné fóra, okrúhle stoly, semináre, konferencie a pod.) k aktuálnym problémom a vývojovým trendom v oblasti medzinárodných vzťahov dotýkajúcich sa SR,
- podporiť vytváranie interdisciplinárnych riešiteľských tímov, vrátane účasti odborníkov z ďalších inštitúcií pri zapájaní do národných a medzinárodných výskumných projektov a úloh,
- zvyšovať rozsah a kvalitu publikačnej činnosti s dôrazom na obsah vedeckého časopisu Medzinárodné otázky a Almanachu fakulty, ako aj uverejňovaním príspevkov v karentovaných a zahraničných časopisoch,
- participovať na budovaní centra výskumu a na realizácii idey „centra excelentnosti“ na EU,
- skvalitniť prípravu doktorandov a v spolupráci so spoločnou odborovou komisiou riešiť problémy, ktoré sa v tejto oblasti objavujú,
- presadzovať poznatky a skúsenosti európskych univerzít z doktorandského štúdia a zvyšovať možnosti uplatnenia jeho absolventov v spoločenskej praxi.

Hlavný akcent v roku 2004 bol kladený na úzke prepojenie vedecko-výskumnej činnosti s pedagogickou prácou s cieľom hlbšie rozvíjať akreditované študijné odbory na fakulte, ako aj širšie zapájať vedecko-výskumný potenciál fakulty do riešenia aktuálnych problémov medzinárodných vzťahov v rámci SR i v zahraničí. Otázkami vedeckovýskumnej činnosti sa zaoberali všetky rokovania Vedeckej rady

fakulty (26. februára 2004, 17. mája 2004, 29. septembra 2004, 16. decembra 2004. Jednotlivými otázkami vedecko-výskumnej činnosti sa pravidelne zaoberalo aj Kolégium dekanky (25. februára 2004, 29. marca 2004, 20. apríla 2004, 28. júna 2004, 27. septembra 2004, 3. novembra 2004, 20. decembra 2004)

Katedra diplomacie a medzinárodných vzťahov

Vedecko-výskumná činnosť príslušníkov katedry sa zameriava najmä na problematiku medzinárodných vzťahov, predovšetkým v ekonomickej a politickej oblasti, čo sa odráža aj v zameraní riešených projektov. Zvýšená pozornosť sa venuje otázkam európskej integrácie a regionálnej politiky, ako aj zahranično-ekonomických, zahranično-politických a bezpečnostných vzťahov Slovenskej republiky. Ďalšou oblasťou, na ktorú sa zameriava vedeckovýskumná činnosť katedry je oblasť diplomacie, najmä hospodárskej.

Príslušníci katedry sa podieľali na riešení jedného projektu VEGA (Regionálna politika Európskej únie a perspektívy účasti Slovenskej republiky na jej realizácii) a troch inštitucionálnych projektov (Súvislosti a dôsledky vstupu SR do EÚ a NATO, Návrh strednodobej stratégie hospodárskej politiky SR, Súvislosti a dôsledky a riziká vstupu SR do NATO a EÚ). V roku 2004 boli výskumné projekty katedry organicky prepojené s jej profiláciou. Základné ciele riešených výskumných úloh stanovené na rok 2004 boli úspešne splnené.

Katedra humanitných vied

Katedra humanitných vied sa zameriava vo svojej vedecko-výskumnej činnosti predovšetkým na skúmanie kultúrnych a civilizačných zmien a ich reflexiu v kontexte medzinárodných vzťahov. Ďalšia časť vedecko-výskumných aktivít katedry predstavujú úlohy spojené s jej výučbou na ďalších fakultách EU. Vzhľadom na veľkosť katedry sa pri zameraní jej vedecko-výskumnej činnosti predpokladá spolupráca s ďalšími pracoviskami v rámci fakulty i mimo nej.

Základné úlohy rozvoja vedecko-výskumnej činnosti na katedre v roku 2004 boli splnené a katedra sa od roku 2005 zapojí do plnenia jedného projektu VEGA a jedného interného grantového projektu.

Katedra medzinárodného práva

Katedra medzinárodného práva uskutočňuje vedecko-výskumnú činnosť katedra v rámci vedných odborov medzinárodné právo a európske právo. Zapájala sa najmä do skúmania problémov spojených s implementáciou právneho poriadku európskych inštitúcií do práva Slovenskej republiky.

Základné úlohy rozvoja vedecko-výskumnej činnosti na katedre v roku 2004 boli splnené. Príslušníci katedry boli zapojení do plnenia projektov predovšetkým na iných pracoviskách fakulty ako aj mimo nej. V tomto zameraní sa bude pokračovať aj v roku 2005.

Katedra politológie

Katedra politológie sa vo svojej vedecko-výskumnej činnosti zameriava predovšetkým na oblasť medzinárodných politických vzťahov. Zvýšený dôraz kladie na skúmanie interdisciplinárnych aspektov medzinárodných vzťahov a prepojenie ich politických aspektov s aspektmi ekonomickými, sociálnymi, právnymi a kultúrnymi. V tomto spojení sa rozvíjajú aj dva smery výskumu medzinárodných vzťahov na katedre: skúmanie procesov, fenoménov a trendov, ktoré sú spojené s pozíciou SR ako členského štátu EÚ a procesov, fenoménov a trendov v medzinárodných vzťahoch na globálnej úrovni.

V roku 2004 katedra realizovala dva projekty: Ideové zdroje a línie slovenskej politiky v rámci Štátneho programu výskumu a vývoja (medzirezortný program 028) a výskumno-vzdelávací projekt realizovaný v spolupráci s Nadáciou Milana Šimečku.

Katedra svetovej ekonomiky

Vedeckovýskumná činnosť na Katedre svetovej ekonomiky FMV EU je zameraná na problémy svetovej ekonomiky ako jednej zo základných oblastí medzinárodných vzťahov. Zvláštna pozornosť sa venuje týmto problémom z pohľadu makroekonomiky Slovenskej republiky v spojení s európskymi integračnými procesmi. Príslušníci katedry pripravovali medzinárodný projekt k problematike globalizácie, postavenia a možností pôsobenia malých štátov v jej ďalšom rozvoji.

Základné úlohy rozvoja vedecko-výskumnej činnosti na katedre v roku 2004 boli splnené a katedra od roku 2005 začne plniť nový projekt VEGA.

Fakulta vzhľadom na svoju veľkosť (počet vedecko-pedagogických pracovníkov) a krátkosť doterajšej existencie plnila úlohy vo vedecko-výskumnej činnosti na veľmi dobrej úrovni. Za najvýznamnejší úspech v tejto oblasti v roku 2004 považujeme výsledky dosiahnuté v doktorandskom štúdiu. Zvýšená pozornosť sa venovala aj ďalšej vedecko-výskumnej špecializácii a vyprofilovaniu katedier a vedecko-pedagogických pracovníkov fakulty. Predpokladáme, že v priebehu ďalších dvoch rokov dôjde ku kvalitatívnym zmenám vo vedecko-výskumnej činnosti na fakulte, najmä z hľadiska zapojenia do realizácie domácich i zahraničných projektov.

I. Organizačné, personálne, materiálno-technické a finančné zabezpečenie vedy a techniky

Do jednotlivých oblastí vedecko-výskumnej činnosti Fakulty medzinárodných vzťahov EU v roku 2004 boli zapojení všetci vedecko-pedagogickí pracovníci, pričom väčšina z nich sa podieľala na projektoch realizovaných v rámci fakulty. Otázka zapojenia vedecko-pedagogických pracovníkov do realizácie vedeckých projektov bola na programe rokovania Kolégia dekanke fakulty 25. februára 2004. V máji 2004 sa uskutočnila atestácia odborných asistentov a asistentov fakulty s dôrazom na ich účasť v projektoch a na zvýšenie aktivity v oblasti publikačnej činnosti spojenej so zameraním výučby na jednotlivých katedrách i v rámci celej fakulty.

Fakulta venuje pozornosť systematickej a dlhodobej spolupráci nielen s ďalšími akademickými pracoviskami, ale aj s decíznou sférou. Dokladom toho je

zastúpenie odborníkov z decíznej sféry (politickej i hospodárskej) vo Vedeckej rade fakulty, ale aj ich účasť na konferenciách organizovaných fakultou.

Materiálno-technickú vybavenosť pre vedu a výskum na FMV EU možno charakterizovať ako nedostačujúcu. Fakulta nie je ešte stále dostatočne vybavená novou výpočtovou technikou, chýba aj softvérové vybavenie, ako aj periférne zariadenia k výpočtovej technike.

Finančné zabezpečenie vedy a výskumu na fakulte možno tiež naďalej hodnotiť ako nedostatočné. Na rok 2004 boli pridelené prostriedky pre vedecko-výskumnú činnosť fakulty v rozsahu 124 000, - Sk pre tieto projekty:

- projekt VEGA – 50 000, - Sk
- interné grantové projekty – 11 000, - Sk
- interné grantové projekty mladých učiteľov a vedeckých pracovníkov EU - 33 000, - Sk
- iné projekty – 30 000, - Sk

III. Prezentácia výsledkov pri riešení výskumných projektov

A. Výstupy z riešených projektov

Projekty VEGA

Názov: *Regionálna politika Európskej únie a perspektívy účasti Slovenskej republiky na jej realizácii*

Číslo: 1/1254/04

Vedúca projektu: prof. Ing. Ľudmila Lipková, CSc.

Spoluriešitelia: prof. Ing. Víťazoslav Balhar, CSc., (zástupca vedúcej projektu) RNDr. Jana Pásztorová, PhD. (zástupkyňa vedúcej projektu), Ing. Roman Schönwiesner, PhD., Ing. Martin Grešš, PhD., Ing. Marek Csabay, Ing. Katarína Krištofová, Ing. Juraj Porubský PhD., Ing. Zuzana Pupáková, PhD., PhDr. Bruno Hromý, Ing. Dmitrij Zacharčenko.

Doba riešenia: 1.1.2004 – 31.12.2006

Výstupy za rok 2004:

publikované:

1. Grešš, M.: *Európsky parlament – história a právomoci*. In: Siločariy, roč. 2, 2004, č. 6, s. 8, ISSN 1336-4634
2. Grešš, M.: *Je Európska únia medzinárodnou organizáciou?* In: Siločariy, roč. 2, 2004, č. 7-8, s. 7-8, ISSN 1336-4634
3. Grešš, M.: *Európska komisia a jej kompetencie*. In: Siločariy, roč. 2, 2004, č. 11, s. 7-8, ISSN 1336-4634
4. Grešš, M.: *K definícii medzinárodnej organizácie*. In: Nová ekonomika, roč. 3, 2004, č. 2 (7), s. 39-44, ISSN 1336-1732

5. Grešš, M.: *Funkcie medzinárodných organizácií*. In: Medzinárodné vzťahy, roč. 2, 2004, č. 1., s. 73-80, ISSN 1336-1562
6. Grešš, M.: *K predpokladom vzniku medzinárodných organizácií*. In: Politické vedy, roč. 7, 2004, č. 2, s. 94-106, ISSN 1335-2741
7. Grešš, M.: *FAO a Slovensko v 21. storočí*. In: Mladý ekonóm 2003 – Vybrané problémy vstupu Slovenska do EÚ. Hronský Beňadik : NETRI, 2004, s. 52-54, ISBN 80-968904-3-3
8. Grešš, M.: *Funkcionalizmus a medzinárodné organizácie v 21. storočí*. In: Medzinárodné vzťahy 2003 – Aktuálne problémy medzinárodných vzťahov v podmienkach globalizácie. Bratislava: Ekonóm, 2004, s. 22-23, ISBN 80-225-1880-8
9. Grešš, M.: *Znaky medzinárodných organizácií*. In: Medzinárodné vzťahy 2004 – Aktuálne problémy svetovej politiky a ekonomiky. Bratislava: Ekonóm, 2004, s. 65-69, ISBN 80-225-1888-3
10. Zacharčenko, D.: *Poľnohospodarstvo EÚ – na prahu zmien. 7. Medzinárodná vedecká konferencia doktorandov EDAMBA na Ekonomickej univerzite v Bratislave, 2004* Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm, 2004, s. 736-738, ISBN 80-225-1882-4

odovzdané do tlače:

1. Csabay, M.: *Princípy uplatňovania regionálnej politiky v EÚ*. In: Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie Medzinárodné vzťahy 2004, Virt, 2.-3. 12. 2004,
2. Grešš, M.: *The Role of International Organizations in the Making of the Contemporary World – Historical Consequences*. In: SGIR Conference, v tlači, dostupné v on-line archíve na stránke <http://www.sgir.org/archive/front.htm>
3. Grešš, M.: *Znaky medzinárodnej organizácie vyplývajúce zo základnej charakteristiky medzinárodnej organizácie*. In: Medzinárodné vzťahy, 2004.
4. Grešš, M.: *Theories of International Relations and their View of International Organizations*. In: YSC 2004,
5. Grešš, M.: *Vybrané teoretické prístupy skúmania medzinárodných organizácií*. In: EDAMBA 2004.
6. Grešš, M. – Greššová, M.: *Spĺňa Európska únia kritériá medzinárodnej organizácie?* In: Vedecké aspekty vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie - MVK FMV-SAEŠ, november 2004
7. Lipková, Ľ.: *„Regionálna politika Európskej únie a jej význam pre Slovensko“*, príspevok na vedeckej konferencii „Vedecké aspekty vstupu SR do EÚ“, 19.11.2004 FMV EU v Bratislave a SAEŠ
8. Tomková, B.: *Obchodná politika EÚ a Svetová obchodná organizácia WTO*, Medzinárodná vedecká konferencia doktorandov EDAMBA Nové Zámky
9. Tomková, B.: *Korene vzniku a genéza európskej regionálnej politiky*, Medzinárodná konferencia Vedecké aspekty vstupu SR do EÚ, 19.november 2004.

10. Tomková, B.: *Vývoj vzťahov medzi EÚ a Tureckom*, Vedecká konferencia – Virt, 2. - 3 december 2004,
11. Zacharčenko, D.: *Spoločná poľnohospodárska politika Únie – mesiac po rozšírení*: 3. Medzinárodná konferencia doktorandov na Ekonomickej univerzite v Bratislave, 2004
12. Zacharčenko, D.: *Environmentálne aspekty CAP*. In: Vedecké aspekty vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie, Konferencia SAES na Ekonomickej univerzite v Bratislave 2004
13. Zacharčenko, D.: *Aktuálne problémy CAP: Medzinárodné vzťahy 2004*, Virt

V roku 2004 boli na fakulte podané tri návrhy na projekty VEGA so začiatkom riešenia od 1. januára 2005. Všetky tri projekty boli schválené.

V komisii VEGA č. 11 pre vedy o spoločnosti to sú:

projekt č. 1/2482/05 - *Pozícia a rola malých štátov v súčasných medzinárodných vzťahoch (sociologické a politologické aspekty)* - vedúci projektu doc. PhDr. František Škvrnda, CSc.,

projekt č. 1/2498/05 - *Bezpečnostné riziká v medzinárodných vzťahoch na počiatku 21. storočia* - vedúci projektu doc. PhDr. Ján Lidák, CSc

V komisi VEGA č. 16 pre ekonomické a právne vedy to je:

projekt č. 1/2546/05 - *Miesto ekonomiky SR v EÚ a vzťahy s tretími štátmi (osobitne RF a SNŠ)* - vedúci projektu prof. Ing. Jaroslav Filip, CSc.,

Interné grantové projekty EU

Názov: *Súvislosti a dôsledky vstupu SR do EÚ a NATO*

Číslo : 190006/03

Zodpovedný riešiteľ: doc. PhDr. František Škvrnda, CSc.

Spoluriešitelia: prof. Ing. Ľudmila Lipková, CSc., doc. Dr. Ing. Vladimír Valach, PhDr. Peter Weiss, CSc.

Doba riešenia: 1. 1. 2003 – 31. 12. 2004

Výstupy za rok 2004:

publikované

1. F. Škvrnda: *Spoločenské podmienky a súvislosti reformy ozbrojených síl*, In: Demokratické riadenie a kontrola ozbrojených síl (zborník) IOB MO SR a FES, Bratislava, 2004, s. 82 – 89
2. F. Škvrnda: *Miesto a úloha mimovládnych organizácií pri demokratickej kontrole ozbrojených síl*, In: Demokratické riadenie a kontrola ozbrojených síl (zborník) IOB MO SR a FES, Bratislava, 2004, s. 97 – 104
3. F. Škvrnda: *K vybraným teoretickým bezpečnostnopolitickým aspektom aktualizácie Bezpečnostnej stratégie SR*, Odporúčania pre aktualizáciu Bezpečnostnej stratégie SR. (zborník) IOB MO SR a SFPA, Bratislava, 2004, s. 24 – 36

4. F. Škvrnda: *Súčasnú chápanie bezpečnosti ako teoretický rámec bezpečnostnopolitických analýz*, Hodnotenie bezpečnostného prostredia (východiská a perspektívy), Bratislava, IOB 2004, s. 15 – 33.
5. F. Škvrnda: *Súčasnú európska bezpečnosť*, Siločariy, 2004, č. 5, s. 8.
6. F. Škvrnda: *Fenomén európskej bezpečnosti a jeho teoretická reflexia*, Postavenie Slovenskej republiky v európskej bezpečnostnej architektúre. Zborník prednášok z vedeckého workshopu, IBOŠ Bratislava 2004, s. 3 – 22.
7. F. Škvrnda: *Jarné zasadanie Parlamentného zhromaždenia NATO v Bratislave*, Siločariy, 2004, č. 7 - 8, s. 5 – 6
8. F. Škvrnda: *Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (SZBP) cez prizmu sociologického chápania medzinárodnej bezpečnosti*, Komorník, J. a kol.: Európska integrácia v univerzitnom vzdelávaní. Bratislava, Eurounion 2004, s. 71 – 76.
9. F. Škvrnda – P. Weiss: *Zahraničná a bezpečnostná politika SR v dokumentoch I. časť (praktikum)*, Bratislava, EKONÓM 2004, 119 s
10. P. Weiss: *Podpora nezávislému zahraničnopolitickému mysleniu*. In: Listy SFPA, ročník VIII, január – február 2004, s. 7.
11. P. Weiss: *Globalizácia, integrácia a slovenský národný záujem*, In: Listy SFPA, ročník VIII, august 2004, s. 5
12. P. Weiss: *Rozšírenie Unii Europeiskej i stosunki transatlantické z punktu widzenia interesów Republiki Slowackiej*, In: Europa v gospodarce, polityce i kulture šwiatovej. Miedzie dziedzictwem i preszlosčiau: Kolegium ekonomiczno – spoleczne, Warszawa 2004, s. 239 – 248
13. P. Weiss: *Social Cohesion – a priority after enlargement* In.: Galileu, Revista de Economa e Direito, Vol. IX. No 2, 2004, Universida de Autnoma de Lisboa – UAL, Departamento de Ciencias e Empresariais, s. 49 – 52
14. P. Weiss: *S akými národnoštátnymi záujmami do EÚ*. In: Európska Únia, Euro-pol. Integrácia v medzinárodnom vzdelávaní, Eurounion, Bratislava, 2004, s. 62 – 67
15. P. Weiss: *K historickým príčinám krízy slovenskej nekomunistickej ľavice*. In.: Ľavica a pravica, Acta facultate Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity, Politologický zborník III, FFPU Prešov 2004, s. 36 – 42
16. P. Weiss, P.: *Vstup do EÚ a NATO z pohľadu slovenských národných záujmov*, In: Euroreport, časopis na podporu integrácie Slovenska do Európskej únie, máj 2004, s.63
17. P. Weiss: *SR za posilnenie EÚ ako globálneho hráča*. In: Euroreport, február 2004, s. 52

Odvzdané do tlače:

1. Ľ. Lipková: *Medzinárodná migrácia a Európska únia*, príspevok z medzinárodného workshopu poriadaného PHF EU v Košiciach
2. F. Škvrnda: *Sociokultúrne súvislosti bezpečnosti súčasného sveta* – vystúpenie na konferencii UKF v Nitre

3. F. Škvrnda: *Európska bezpečnosť ako objekt vedeckého skúmania (sociologické aspekty)* – vystúpenie na konferencii FF UKF v Nitre v rámci týždňa európskej vedy
4. F. Škvrnda: *EÚ ako globálny hráč svetovej politiky*, vystúpenie na medzinárodnej vedeckej konferencii FMV 2. – 3. decembra 2004
5. F. Škvrnda: *Международная безопасность в современном мире (к актуальным проблемам понимания, исследований и обучения в условиях расширения Европейского союза)*. Vystúpenie na konferencii Užhorodského štátneho inštitútu
6. Weiss, P.: *Rozšírenie EÚ, transatlantické vzťahy a záujmy Slovenskej republiky*. In: Medzinárodné vzťahy, 2004.

Názov: *Návrh strednodobej stratégie hospodárskej politiky SR*

Číslo: 190007/03

Zodpovedný riešiteľ: Ing. Vladimír Hniličan

Spoluriešitelia: Ing. Soňa Galanová, Ing. Vladimír Choluj, CSc.

Doba riešenia: 1. 1. 2003 – 31. 12. 2005

Výstupy za rok 2004: (len od Ing. V. Hniličana):

publikované:

1. Hniličan, V.: „*Koncipovanie hospodárskej politiky v podmienkach Slovenskej republiky*“ In: Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie „Medzinárodné vzťahy 2004 – Aktuálne problémy svetovej politiky a ekonomiky“ Bratislava 2004, s. 84 – 87
2. Hniličan, V.: „*Vývojové trendy vo svetovej ekonomike*“ In: Almanach 2004, Bratislava, EKONÓM 2004, s. 78 – 85.
3. Hniličan, V.: *Gonda, P. a kol.: „Ekonomické dopady vstupu SR do EÚ“ Bratislava, Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika 2002, (recenzia)* In: Nová ekonomika, r. 3, 2004, č. , s. 87 – 89, ISBN 1336-1732

Názov: Reflexia študentov a absolventov na štúdium na Ekonomickej univerzite v Bratislave

Číslo: 19005/02

Zodpovedný riešiteľ: doc. Ing. Jozef Chajdiak, CSc.

Spoluriešiteľ: PhDr. Miroslav Haas, CSc.

Doba riešenia: 1. 1. 2002 – 31. 12. 2004

Výstupy za rok 2004:

Publikované

Chajdiak, J.: Univerzita očami študentov 2003, Bratislava EKONÓM 2004

Na rok 2005 je podaný návrh projektu: "Reflexie a hodnotenie kvality štúdia na Ekonomickej univerzite v Bratislave". Zodpovednou riešiteľkou je PhDr. Oľga Plávková, CSc.

Interné grantové projekty mladých učiteľov a vedeckých pracovníkov EU

Názov: *Súvislosti a dôsledky a riziká vstupu SR do NATO a EÚ*

Číslo: 2319201/04

Zodpovedný riešiteľ: Ing. Marek Csabay

Spoluriešitelia: Mgr. Boris Mattoš (zástupca zodpovedného riešiteľa), Ing. Martin Grešš, PhD., Mgr. Andrej Eštvaník, Ing. Juraj Porubský PhD., Ing. Matej Kováč, PhD., Ing. Zuzana Pupáková, PhD., Ing. Richard Tkáč, PhD., PhDr. Bruno Hromý, Ing. Michal Sedlačko, Ing. Dmitrij Zacharčenko, Ing. Jana Hošková, Ing. Vladimír Turček

Výstupy za rok 2004:

publikované:

1. Csabay, M.: *Integration to the EU and Economic Transformation State and Its Role on the example of the Export- Promoting Policy*. SGIR 5th Pan-European International Relations Conference „Constructing World Orders“, Haag, 9. – 11. 9. 2004. Dostupné na <http://www.sgit.org/archive/front.htm>
2. Mattoš, B.: *Identita malých štátov v procese európskej integrácie*. In: Na cestě k evropské identitě. České Budějovice, Vysoká škola evropských a regionálních studií 2004, s. 82 – 87. ISBN 80-86708-01-2
3. Grešš, M.: *Debata a výsledky prác na novej ústave pre Európu*. In: Nová ekonomika, roč. 3, 2002, č. 4. ISBN 1336-1732

odovzdané do tlače:

1. Eštvaník, A.: *Pohľady na slovenskú bezpečnosť v súvislosti so vstupom do Európskej únie* Zborník z konferencie s medzinárodnou účasťou „Vedecké aspekty vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie“, Bratislava 19. 11. 2004
2. Hošková, J.: *Europeizácia v kontexte Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ a jej vplyv na Slovenskú republiku* Zborník z konferencie s medzinárodnou účasťou „Vedecké aspekty vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie“, Bratislava 19. 11. 2004
3. Mattoš, B.: *Power of the Small State in the International System*. In: Eight International Conference of Youth Scholars 2004 “Crucial Problems of International Relations through the Eyes of Young Researchers”. Praha: Masarykovo centrum evropských studií, Fakulta mezinárodných vzťahů VŠE, Praha
4. Mattoš, B.: *Small States and Great Powers in the European Union*. In: SGIR Conference on International Relations. Haag 2004.
5. Mattoš, B.: *Zahraničnopolitické ciele malých štátov*. In: Zborník prác VII. medzinárodnej vedeckej konferencie doktorandov EDAMBA na Ekonomickej univerzite v Bratislave.

6. Mattoš, B.: *Štáty Višeградской štvorky a návrh ústavnej zmluvy Európskej únie*. In: Zborník z 5. medzinárodnej vedeckej konferencie FMV EU „Medzinárodné vzťahy 2004. Aktuálne otázky svetovej ekonomiky a politiky. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm (v tlači).
7. Sedlačko, M.: *Sociálne aspekty trvalo udržateľného rozvoja v kontexte politik Európskeho spoločenstva*. In: Medzinárodné vzťahy, roč. 2, 2004, č. 2
8. Turček, V.: *Výhody a nevýhody prijatia eura v SR*. In: Medzinárodné vzťahy, roč. 2, 2004, č. 2

Ostatné vedecké projekty

Názov: *Ideové zdroje a línie slovenskej politiky*
 Druh: Štátny program výskumu a vývoja (medzirezortný program 028)
 Číslo: 2003 SP 51/028 06 00/028 06 10
 Zodpovedný riešiteľ: doc. PhDr. Ján Lidák, CSc.
 Doba riešenia: 1. 11. 2003 – 31. 8. 2005

Výstupy za rok 2004:

publikované:

1. Barát, P.: *Liberalizmus ako zdroj slovenskej politiky*. In: Almanach FMV EU. Bratislava: Ekonóm, 2004, s. 8 - 21. ISBN 80-225-1883-2.
2. Barát, P. - Barátová, J.: *Transpozícia „antidiskriminačného acquis“ na Slovensku*. In: Medzinárodné vzťahy 1/2004. Bratislava: FMV EU v Bratislave, 2004, s. 154 - 162. ISSN 136-1562.
3. Barát, P., Barátová, J.: *Niektoré podoby súčasného diskurzu o liberalizme*. In: Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie z 4. - 5. 12. 2003 „Medzinárodné vzťahy 2003. Aktuálne problémy medzinárodných vzťahov v podmienkach globalizácie.“ Bratislava: Ekonóm, 2004, ISBN 80-225-1888-8, s. 3
4. Vokálová, E.: *Parciálne zmluvy vyplývajúce zo Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou*. In Zborník z medzinárodnej konferencie „Medzinárodné vzťahy 2003“. Bratislava, EKONÓM 2004, 8 s. ISBN 80-225-1880-8.
5. Vokálová, E., Brezníková, S.: *Vývoj bilaterálnych sovensko-maďarských vzťahov po parlamentných voľbách v roku 1998*. In: Almanach 2004, Bratislava, Ekonóm 2004, s.225-232, ISBN 80-225-1883-2.

odovzdané do tlače:

1. Barát, P., Barátová, J.: *Anti-discrimination Act and Minority of Rights in Slovak Republic*. In: Studia i prace - zeszyt naukowy. Warszawa: Kolegium Ekonomiczno-Spoeczne SGH.

Názov projektu: *Výchova k ochrane ľudských práv a slobôd*

Druh projektu: vedecko-výskumný projekt, realizovaný v spolupráci s Nadáciou Milana Šimečku

Vedúci projektu: Mgr. Viera Koganová, PhD.

Spoluriešitelia: z Katedry politológie FMV: doc. PhDr. Ján Lidák, PhDr. Soňa Brezníková

Doba riešenia: 2000 – 2004

Výstupy za rok 2004:

publikované:

1. Brezníková, S.: *Ľudské práva a postavenie žien v Európskej únii*. In: Zborník Medzinárodné vzťahy 2004. Aktuálne problémy svetovej politiky a ekonomiky. Bratislava, s. 37-40, ISBN 80-225-1888-3
2. Koganová, V.: *Postavenie rómskej minority v Slovenskej republike*. In: Almanach FMV EU v Bratislave. Ekonóm, Bratislava 2004, s. 108-113, ISBN 80-225-1883-2.
3. Koganová, V.: *K niektorým problémom univerzálnosti či globalizácie ľudských práv*. In: Medzinárodné vzťahy 2003 – aktuálne problémy medzinárodných vzťahov v podmienkach globalizácie. Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie FMV EU, Bratislava 2004, s. 42 – CD, ISBN 80-225-1880-8.
4. Lidák, J.: *Fenomén migrácie a problémy rozširovania Európskej únie*. In: Otázky evropské integrace a Česká republika. České Budějovice 2004, s. 38 – 46. ISBN 80-7040-704-2.
5. Lidák, J., Koganová, V.: *Notes to the socio-economic aspects of fundamentalism and terrorism*. In: Studia i prace 6. Kolegium Ekonomiczno-Spoleczne, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa 2004, s.155 – 166, ISSN 1642 – 6150.

B. Vedecké konferencie a vydávanie vedeckých časopisov

Na Fakulte medzinárodných vzťahov sa v roku 2004 uskutočnili 3 vedecké konferencie. Všetky akcie boli organizované fakultou a jednotlivé katedry sa na nich podielali rôznym spôsobom a rozsahom, pričom najväčší podiel mala Katedra diplomacie a medzinárodných vzťahov.

3. medzinárodná vedecká konferencia doktorandov „Aktuálne problémy svetovej politiky a ekonomiky“

Termín konania: 1. jún 2004

Miesto konania: Bratislava

Organizátor: FMV EU

Počet účastníkov: 40

Rokovanie bolo v 3 sekciách:

Ekonomická sekcia 1: Globálne problémy svetovej ekonomiky (gestor: prof. Ing. Jaroslav Filip, CSc.)

Ekonomická sekcia 2: Ekonomika SR v podmienkach globalizácie a integrácie a vývojové trendy v podnikateľskom sektore (gestor: prof. Ing. Víťazoslav Balhar, CSc.)

Politologická sekcia: Aktuálne otázky svetovej politiky (gestor: doc. PhDr. Ján Lidák, CSc.)

Z konferencie vyjde recenzovaný zborník

Konferencia s medzinárodnou účasťou

Vedecké aspekty vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie

Termín konania: 19. november 2004

Miesto konania: Bratislava

Organizátor: FMV EU a Slovenská asociácia európskych štúdií

Počet účastníkov: 30

Rokovanie konferencie nebolo rozdelené do sekcií. Z konferencie vyjde recenzovaný zborník

5. medzinárodná vedecká konferencia

Medzinárodné vzťahy 2004 „Aktuálne otázky svetovej ekonomiky a politiky“

Termín konania: 2. – 3. december 2004

Miesto konania: Vrt

Organizátor: FMV EU

Počet účastníkov: 80

Rokovanie bolo v 4 sekciách:

1. sekcia: Aktuálne otázky svetovej ekonomiky (hlavný moderátor: prof. Ing. Jaroslav Filip, CSc.)

2. sekcia: Aktuálne otázky svetovej politiky (hlavný moderátor: doc. PhDr. Ján Lidák, CSc.)

3. sekcia: Ekonomické aspekty európskej integrácie (hlavný moderátor: doc. Ing. Miroslav Mečár, CSc.)

4. sekcia: Zahraničnopolitické, bezpečnostné a sociálnokultúrne aspekty európskej integrácie (hlavný moderátor: doc. PhDr. František Škvrnda, CSc.)

Z konferencie vyjde recenzovaný zborník

Beseda za okrúhlym stolom v rámci Týždňa európskej vedy „Európska únia, medzinárodné vzťahy a svetová politika“

V rámci Týždňa európskej vedy sa na fakulte 10. novembra 2004 uskutočnila beseda za okrúhlym stolom „Európska únia, medzinárodné vzťahy a svetová politika“. V jej rámci vystúpili s príspevkami:

doc. PhDr. František Škvrnda, CSc.: Európska únia ako globálny hráč svetovej politiky

PhDr. Peter Weiss, CSc.: Európska únia a jej bezpečnosť

PhDr. Soňa Brezníková: Ľudské práva v Európskej únii

Ing. Dmitrij Zacharčenko: Vybrané problémy ekonomického rozvoja Európskej únie

Vydávanie vedeckých časopisov

Fakulta medzinárodných vzťahov vydáva dva vedecké časopisy.

Od roku 2001 fakulta každoročne vydáva jedno číslo Almanachu. V Almanachu 2004 bolo publikovaných 30 príspevkov od 35 autorov. Okrem

vedecko-pedagogických pracovníkov a interných doktorandov fakulty v Almanachu 2004 publikovali aj 2 externí doktorandi a 6 príslušníci iných fakúlt a inštitúcií.

Od roku 2003 fakulta vydáva časopis Medzinárodné otázky. V druhom ročníku vyjdú dve čísla. V prvom čísle v roku 2004 bolo uverejnených 17 príspevkov od 22 autorov v 7 rubrikách. Z nich bol 1 príspevok od externého doktoranda a 7 od príslušníkov iných škôl a pracovísk, z toho 1 od autora z ČR. Druhé číslo je redakčne upravované pred odovzdaním do tlače.

Oba vedecké časopisy majú interdisciplinárny charakter, čo sa prejavuje aj v zložení ich redakčných rád. V obsahu oboch časopisov v roku 2004 prprevládala problematika medzinárodných ekonomických vzťahov. Druhou najčastejšie zastúpenou oblasťou boli príspevky z oblasti medzinárodných politických vzťahov.

IV. Vedecká výchova na fakulte

Doktorandské štúdium

Doktorandské štúdium na fakulte sa dosiaľ uskutočňovalo vo vednom odbore 67 – 21 – 9 Medzinárodné vzťahy, na ktorý fakulta prijímala uchádzačov aj roku 2004. Od akademického roku 2005 – 2006 sa začne uskutočňovať študijný program III. stupňa v odbore Medzinárodné ekonomické vzťahy.

Kvalitatívny skok v doktorandskom štúdiu v roku 2004 znamenalo úspešné ukončenie doktorandského štúdia prvýkrát v doterajšej histórii fakulty. V uplynulom roku ukončilo štúdium po obhajobe dizertačnej práce 7 doktorandov. Tento počet predstavoval 10, 77 % celkového stavu doktorandov, ktorý k 1. 1. 2004 činil 65 doktorandov. Za najväčší úspech v tejto oblasti považujeme to, že všetci 4 interní doktorandi, ktorí končili v roku 2004, úspešne obhájili svoje práce pred časom skončenia štúdia.

Štúdium doktorandúry po úspešnej obhajobe dizertačnej práce v roku 2004 na fakulte ukončili:

- Ing. Martin Grešš (externý doktorand, príslušník Katedry diplomacie a medzinárodných vzťahov) a Ing. Emília Beblavá (externá doktorandka) - 7. 9. 2004
- Ing. Matej Kováč (interný doktorand na Katedre diplomacie a medzinárodných vzťahov) a Ing. Richard Tkáč (interný doktorand na Katedre diplomacie a medzinárodných vzťahov) - 14. 9. 2004
- Ing. Zuzana Líner (interná doktorandka na Katedre diplomacie a medzinárodných vzťahov) a Ing. Juraj Porubský (interný doktorand na Katedre diplomacie a medzinárodných vzťahov) - 16. 9. 2004
- Ing. Martina Petrovičová (externá doktorandka) - 6.10. 2004

Dizertačnú skúšku v roku 2004 uskutočnilo 16 doktorandov (v roku 2003 to bolo 12 doktorandov). 30. júna 2004 vykonali skúšku: Ing. Eva Jíchová , Ing. Alica Domanická a Ing. Štefan Šišmiš (všetci externí); 1. júla 2004: Ing. Peter Vilčák (interný), Ing. Michal Sedlačko (interný), Ing. Katarína Lipková (externá); 26. augusta 2004: PhDr. Ľudmila Dolná, Ing. Ľubica Zubaľová, Ing. Zuzana Babušíková a PhDr. Peter Barát (všetci externí); 18.11.2004: Ing. Andrea Lelovics a Ing. Judita Bugárová

(obe externé) a 19. 11. 2004: Ing. Zuzana Andrassy, Ing. Tomáš Sivíček, Ing. Katarína Štaffenová a Ing. Katarína Havlová (všetci externí).

Na fakulte v súčasnosti nie je ani jeden doktorand, ktorý by bol vykonal dizertačnú skúšku pred viac ako 5 rokmi.

Na prijímacích skúškach na doktorandské štúdium sa zúčastnilo 22 uchádzačov. Z nich bolo prijatých na interné štúdium 4 a na externé 14 doktorandov. Školiteľmi nových doktorandov sa stali: prof. Ing. Ľudmila Lipková, CSc. – 3 doktorandi, prof. Ing. Víťazoslav Balhar, CSc. - 4 doktorandi, prof. JUDr. Ľudovít Tóth, CSc. - 4 doktorandi, doc. PhDr. Milan Márton, CSc. - 2 doktorandi, doc. JUDr. Daniela Nováčková, CSc. - 2 doktorandi, doc. PhDr. František Škvrnda, CSc. - 2 doktorandi, doc. Dr. Ing. Vladimír Valach – 1 doktorandka.

K 31. 12. 2004 bolo v doktorandskom štúdiu 73 doktorandov. Z nich je v internom štúdiu 14 doktorandov (z toho 3 zahraniční - vládni štipendisti). Do interného štúdia doktorantúry prešli 2 externí doktorandi. V externom štúdiu je 59 doktorandov, z ktorých v roku 2004 malo prerušené štúdium 9 doktorandov. K 31. 12. má prerušené štúdium 6 doktorandov.

V októbri 2004 sa uskutočnilo výročné hodnotenie doktorandov, zamerané na zhodnotenie celkového stavu a úrovne vedeckej výchovy doktorandov a na plnenie časového harmonogramu študijného a vedeckého programu. Na základe výročného hodnotenia bol jeden doktorand vylúčený zo štúdia. Jeden doktorand skončil štúdium na vlastnú žiadosť.

Problémom je vysoký počet doktorandov u jednotlivých školiteľov.:

- prof. Ing. Ľudmila Lipková, CSc. – 8
- prof. Ing. Víťazoslav Balhar, CSc. – 10
- prof. Ing. Jaroslav Filip, CSc. – 8
- prof. JUDr. Ľudovít Tóth, CSc. - 10
- doc. PhDr. Ján Lidák, CSc. – 8
- Ing. Ladislav Lysák, DrSc. - 6
- doc. PhDr. Milan Márton – 6
- doc. JUDr. Daniela Nováčková, CSc. – 4
- doc. PhDr. František Škvrnda, CSc. - 7
- doc. Dr. Ing. Vladimír Valach – 6

Na zasadnutí Vedeckej rady fakulty 29. septembra 2004 bol za nového externého školiteľa schválený doc. PhDr. René Pawera, CSc. z Fakulty manažmentu UK v Bratislave.

Habilitácie a inaugurácie

Dňa 16. decembra sa uskutočnila habilitačná prednáška doc. PhDr. František Škvrndu, CSc. „Bezpečnostná hrozba terorizmu v súčasných medzinárodných politických vzťahoch.“

V súčasnosti prebieha na fakulte inauguračné konanie doc. PhDr. Františka Škvrndu, CSc. a habilitačné konanie JUDr. Stanislava Mráza, CSc.

Študentská vedecká a odborná činnosť

V roku 2004 sa do študentskej vedeckej a odbornej činnosti na fakulte zapojilo 18 študentov s 13 prácami. Fakultné kolo sa konalo 21. apríla 2004. Na prvých troch miestach skončili práce:

1. Janine Salibová, Lenka Šarmírová: „Význam náboženstva v súčasných medzinárodných vzťahoch“ (vedúci: Ing. Ladislav Lysák, DrSc.)
2. Lucia Gálová, Jana Škodáčková: „Common Agricultural Policy of the European Union and its Impact on Developing Countries“ (vedúci: Ing. Peter Vilčák)
3. Martin Belan: „Transatlantické vzťahy“ (vedúci: Mgr. Boris Mattoš)

V. Záver

Rozvojové zámery Fakulty medzinárodných vzťahov v roku 2005

Aktivity Fakulty medzinárodných vzťahov v oblasti vedeckovýskumnej práce budú naďalej orientované na oblasti spojené so základným pedagogickým zameraním pracoviska. Predovšetkým ide o projekty spojené s miestom a úlohou SR ako malého štátu v súčasných medzinárodných vzťahoch s dôrazom na integračné procesy. Zvýšená pozornosť sa bude venovať ekonomickým, politickým a bezpečnostným aspektom medzinárodných vzťahov na regionálnej (najmä stredoeurópskej), ale aj kontinentálnej i globálnej úrovni.

Fakulta považuje vedecko-výskumnú prácu učiteľov za jednu z priorít svojej činnosti, pretože tvorí základ evalvácie a akreditácie fakulty, ale prispieva aj k zvyšovaniu úrovne výučby. Vedenie fakulty vytvára priestor na aktivity spojené s kvalifikačným rastom všetkých vedecko-pedagogických pracovníkov fakulty, tak, aby sa jej potenciál v tejto oblasti systematicky a cieľavedome zvyšoval a vytváral predpoklady na ďalší rozvoj jednotlivých katedier i celej fakulty.

V roku 2005 bude fakulta zapojená do riešenia 4 projektov VEGA, čo považujeme za výrazný nárast požiadaviek na vedeckovýskumnú činnosť a zároveň aj za možnosť výraznejšie prezentovať špecifické výsledky práce jednotlivých katedier a ich príslušníkov. Na fakulte by sa mali realizovať 4 inštitucionálne projekty, z toho 2 mladými učiteľmi a vedeckými pracovníkmi. Za ďalšiu aktivitu, ktorá môže prispieť k zmene kvalitatívneho charakteru vo vedecko-výskumnej činnosti fakulty považujeme snahu o zapojenie do medzinárodných projektov.

V popredí pozornosti vedeckovýskumnej činnosti fakulty bude aj ďalšie zvyšovanie úrovne doktorandského štúdia, spojené s prípravou na realizáciu doktorandského štúdia v študijnom odbore medzinárodné ekonomické vzťahy.

Na vyššie uvedené riešené výskumné úlohy bude nadväzovať 5 plánovaných vedeckých konferencií a to: Medzinárodný vedecký seminár doktorandov „Aktuálne problémy medzinárodných vzťahov (jún 2005), 6. medzinárodná vedecká konferencia“ Medzinárodné vzťahy 2005“ (december 2005), vedecké semináre k projektom VEGA „Pozícia a rola malých štátov v súčasných medzinárodných vzťahoch“ (máj 2005) a „Regionálna politika Európskej únie a perspektívy účasti Slovenskej republiky na jej realizácii“ (október 2005) a Vedecká konferencia na počesť 75. narodenín prof. Ing. Víťazoslava Balhara, CSc. (27. január 2005).